

ସେଠାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ।

ଶିଶୁ ମୋହିନୀ ।

[ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ]

ପ୍ରକାଶକ ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ

ଭବନେଶ୍ୱର ପିଣ୍ଡ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର । ଉ. ଗ. ପ୍ରକାଶ]

ପିତା, ଶ୍ରୀ ରାମ ମଧ୍ୟ ରାମ ମୁର,

ଅଗ୍ରହାରୀ [ଗଞ୍ଜାମ]

ପ୍ରଥମ ମୁଦ୍ରଣ ।

Printed by H. N. Das,

K C Press,

ASKA, (Ganjam)

1935.

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ୧୨

ଦୁଇ ପଇସା ମାତ୍ର

All rights reserved by the author.

ଶିଶୁ ମୋହନୀ ।

(ଚତୁର୍ଥ ଗାଥା)

—*O*—

(୧) ମୁନିଗା ଛୁଇଁ ।

—୪୦୧—

ମୁନିଗା ଛୁଇଁ । ରେ ମୁନିଗା ଛୁଇଁ !
ଆସିଥାନ୍ତି କି ତୁ 'ମୁନି'-ଗାଁ ଛୁଇଁ ?
ବିଜେ ତତେ ଜଣେ ବିଜାଟେ ବାଜି,
କଣିଆକି, କାନ୍ଧ ଦିଏ ମୁଁ ରାଜି ।
ଦଶିଲୁ ତୁ ପଶୁ କ'ଣ କଣ;
ଛୁଣ୍ଡାଲିଲେ ଲୋକେ ର'ଣ ର'ଣ ।
ତୋ' ଗଛ କାଢ଼ୁଛୁ ମ'ତ ମତ ।
ଚାରିଲେ ଭାଙ୍ଗିଲୁ ଧ'ତ ପତ ।
ଆଜୁତରେ ତତେ ଆଣି ଓଟାରି,
ତୋଳିଥା'ନ୍ତି ଯହେ ଏ ନର ନାରୀ ।
ସୋରିସେ, ମରିତେ କରି 'ବେଶର'
ଖାଇବାକୁ ତତେ କଲେ ଉଦ୍ଦର ।

(୨) ବର୍ଷା ।

ବୁଝାବୁଝାରେ ଜୀବ ଅଛି ହୋ ତଥା ।
 'ଜେ' ଲାଗି ଭଗବାନ ଦେଲେ 'ବର୍ଷା' ।
 ସସାର ସୁଖ-ଘନି-ଗୁଣ ତୋ' ଦ୍ଵାରେ;
 ତା' ନୋହିଲେ ବି ମୋତେ ପୋଷନ୍ତୁ ଭାବେ ?
 ତୁ ଖାଉ 'ଲାଉ', ଲୁଣ ମିଶା 'ତୋରଣ';
 ଖାଆନ୍ତି ମୀର, ଖଣ୍ଡ ଗଜା ତୋ' ଶୁଣି ।
 ତାଳତରକେ ଜଗି ତୁମ୍ଭେ ବତର
 କରିଥାଉ ହୋ । ତୋ'ର ଛଦ୍ମ ପଥର ।
 ମୋଟା ଶ୍ଵେତା, ଲେକତା ଗୁଡ଼ାଇ ଦେହେ,
 ଲାଗିଥାଉ ତୁ ବଲ୍-ବେଢ଼ିଷା-ସ୍ନେହେ ।
 ମାଣ୍ଡୁଳାକୁ ମଥାରେ ତେଲ ଚକଟେ;
 ଭଲ-ଭନ୍ତାରେ ସବୁ ସମୟ କଟେ ।
 ଦିନେ ଦିନେ ତୁ ଥାଉ ସୁଅ ପାଶୋରି;
 ଘୋଷଣା ନିଏ ତୋ' ଭାରିଯା କଣ୍ଠୋଷ ।
 ତୁ ସିନା ଦଶୁ ସ୍ଥାନ, ଅଛି ପ୍ରଧାନ;
 ନଥିଲେ ତୁ , ନଥା'ନ୍ତା 'ମୁଗ' ବା 'ଧାନ' ।
 ନଥା'ନ୍ତା ଟଣା, ବିରି, ସୋରିଷ, ମକା,
 କାକୁଡ଼, ତରଭୁଜ, ଜଘା, ମଟକା ।
 ଅଳ୍ପ ମୁଠିକ ମୋର ତୋ' ଲାଗି ଅଧିକ;
 ତୁ ନଥିଲେ ବି ଦେବ ଘୋଷ୍ଟ ପାଠ୍ୟ ?

ଶିଶୁ ମୋହନ

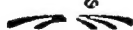
(୩) ଦୁଃଖମଞ୍ଜରୀ ।

‘ଦୁଃଖମଞ୍ଜରୀ’ ହୃଦର କଳା ;
‘ଧୂଳି’ ଧରି କଳା ‘ସିନ୍ଦୂର’ କଳା ॥
ଝୁଲିନୀ ଏ କାଶେ ଅଛୁ ତାହାର ;
ହୃଦର ତହିଁରୁ ସବୁ ବାହାର ।
ଦୁଃଖମଞ୍ଜରୀ । ଏ ସବୁ କଥା
କାହିଁ ଶିଶୁକୁ ଭେ । ମନେ ତା’ ବତା ।
ବସି ପଡ଼ିଲେ ତୁ ଦାଣ୍ଡରେ ଯାଇ
ଦେଉଛୁ ସରଳ ଗୁଡ଼ି ନିଜାଇ ।
ବସନ୍ତି ସରିବ ତୋ’ ଶୁଭ ପାଶୁ ;
ଲମ୍ବରଦେ ତାଙ୍କ ତୋ’ ଠାରେ ଅଛି ।
ପୈଶାଚିକ ନେଇ ପୈଶାଚିକତା
ଦେଇ, ନଦିଆରୁ ନେଇ ସା ‘କତା’ ।

— + ❦ + —

(୪) ମୃଦଙ୍ଗ ।

ଧନ୍ୟ ତୋ’ ଜୀବନ ମୃଦଙ୍ଗ ଭେ !
ଧରୁ ‘ଅମୃତ’ ମୃଦ ଅଙ୍ଗରେ ।
କରୁ ଧନା କଟା, ଧନା ବଟା,
ଧନା-ବଟା-ବଟା କେତେକ ମିତା ॥

(୫)

ଶିଶୁ ମୋହନ

ଅଙ୍ଗୁଳେ ମନ ମୋ' ଟାଣିନେଉ,
ଅଙ୍ଗୁରୁ ସୁନ୍ଦର ଶବ୍ଦ ଦେଉ ।
ଅବତ୍ତା ହାଣ୍ଡିର ଖସିଗଲେ
ଘୋର ହୋଇ ଲାଗେ ତୋ' ସୁତାଠେ ।
ପବନ ଚୋହର ଅଙ୍ଗାପାକ;
ଭେଷ କରୁଛୁ ତୁ 'ନର'-ତାଳ ।
ହେଲେ ଦର-ନାମ ସକାର୍ତ୍ତନ
ଅଜାତୁ କାନେ ମୋ' ଶୁଭ ସୁନ ।
ଗିନି, ଝାଞ୍ଜ ବାଜି ହଲ ହଲ,
ହୁଏ ତୋହ ସହ କୋଲାହଲ ।
ଅମୃତ ଅଛୁ ସେ କୋଲାହଳେ
ନୋହୁବ କେ ଭୋଲ ବଳେ ବଳେ ?

— * O * —

(୫) କୁଣ୍ଡା ଭଣ୍ଡା ଶ୍ରୀ ।

କୁଣ୍ଡାଭଣ୍ଡା ! ଲୋ କୁଣ୍ଡାଭଣ୍ଡା !
ତେବେ ନେଲ ନାହିଁ କପାଳ 'ଶ୍ରୀ' ?
ଖଡ୍ଗମୁଷା ମାରି ଭଙ୍ଗନ୍ତୁ ମୁଣ୍ଡ;
ସେ ଶ୍ରୀ ମୁଣ୍ଡଟା ହୁଅନ୍ତା ଗୁଣ୍ଡ ।
ତୋ' ହାତରେ ଅଛୁ ଖଲୁ ଛ' ବସା;
ଶୁଁ ବୋଲୁଛୁ ଆଉ ବ-ବସା ମିଶା' ।

(୪)

ଶିଶୁ ମୋହନ

ଦେହେ ତୋ' ଅଛି ତ ବହୁତ ବଳ;
ତୋ' ଖଡ଼ୁ ମୁଖର ମାଡ଼ ପ୍ରବଳ ।
ଯା'ଠେଁ ବସେ ଲୋ । ତୋ' ଖଡ଼ୁ-ପ୍ରହାର,
ପରାଣ ତା' ପିଣ୍ଡ, ହୁଏ ବାହାର ।
କୁଟା ଖଣିକ ତୁ ଦି-ଖଣ୍ଡ କରି—
ଦେଇନାହିଁ ଦିନେ; ଅଛି କପର ?
ଡ଼ରଲେଣି ତତେ ଘରେ ସମସ୍ତେ ;
ଦାଣ୍ଡେ ନ ବୋଲିବେ କିଏ ନମସ୍ତେ ?
ତୋ' ମନେ ମନେ ତୁ ବଡ଼ ଚତୁର
ଧରିଛୁ ଲୋ ! ତୋଟକଟା କରୁଛୁ ।

=O=

(୨) ଅପଲଟ ।

ପଡ଼ଗଲି ଦିନେ ଅପଲଟରେ;
ବାଜିଥିଲା ଜଣେ ମୋତେ ଖୁଣ୍ଟରେ ।
କରିଥିଲି ମୁଁ ବା କି ଅପରାଧ,
ସେ ଅପରାଧ ମୋ' ଏହି ପ୍ରମାଦ ?
ପଚ୍ଛୁର ବସିଲି ଅପଲ କଥା;
ମୋ' ବଜାଲ ମୋ'ର ହେଲା ବକତା ।
କିନ୍ତୁ ସେ କହିଲା ଯାହା ମୋ' ଦୋଷ,
ତା' ଶୁଣି ଜନ୍ମିବ କା'ର ସନ୍ତୋଷ ?
ମୋ' ମନେ ମନେ ମୁଁ ସୁନା ପିଲଟେ;

(*)

ଶିଶୁ ମୋହନ

କହିଦେବି କଥା ଯେତେ କଥାଟେ ?

ଯେତେ କଥା ଜଣାପଡ଼ିଲେ ମୋର,

ମୋତେ ତୁମେ କହି ବଢ଼ିବ 'ଶ୍ରେୟ' ।

କିଏ ନୁହେଁ 'ଶ୍ରେୟ' ଏହି ଜଗତେ ?

ନାନେ ସିନା ସୁନା-ପିଲା ସମସ୍ତେ ।

କଟୁ କଥା କହି ମୁଁ ଅଭିଧରେ

ପଡ଼ିଯିବି କି ହେ ! ଅସଲଟିରେ ?

— x o x =

(୨) 'ପୋଷାଶୁଆ' ମଲ୍ଲଣେ ବଳାପ ।

ଆହା ! କି ଦୁର୍ଲ୍ଲଭେ ଅଛି ପାଲଥିଲା 'ରାତି',
କହିନୋହେ କଥା ; ଦୁଃଖେ ପାଟିଯାଏ 'ଶୁଦ୍ଧ' ;

ହା ! ବିଧାତାରେ ।

ବାଧାପ୍ରଦ ତୋ' ବିଧା ଏ ଧରଣରେ । ୧ ।

ପୁଣ୍ୟଥାମେ ପ୍ରସୂତମ 'ବିନାୟକ' ମତେ

ଦେଇଥିଲା 'ପୋଷାଶୁଆ' ; ନେଲୁ ତୁ ଉତ୍ତରେ

ଯାହା ଅଜ୍ଞରେ ।

ଗଲା ମୋର ସୁଖଟକ ଭାଜି ରେ । ॥ ୨ ॥

ଧକ ମୁଁ ଚଣ୍ଡାଳ କପା ଅଣିଲି ସେ ପକ୍ଷୀ,

ବଞ୍ଚିଲି ତ ବରଷଟେ ନପାରିଲି ଉଡ଼ି ;

ନେଲୁ ମାରି ରେ !

ବାହୁଁ ତୁ ହେଲୁ ମୋ ଭଗାରି ରେ ! ॥ ୩ ॥

(୨)

ଶିଶୁ ମୋହନ

‘ହରିନାମ’ ପ୍ରଭାତେ କେ ଶୁଣାଇବ ଅଛୁ ?

ନେଲୁ ତୁ ମୋ’ ପକ୍ଷୀରହ କର କୁଟ ଦାଉ;

କେଉଁ ଦୋଷରେ ।

କଲୁ ବହୁ । ମୋ’ଠାରେ ଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ରେ ? । ୪ ।

ଶତ ଦୁଃଖ ତା’କୁ ଦେଖୁ କରୁଥିଲ ଦୁର;

କାହିଁ ତ ହେଲୁ ତୁ ମୋହ ପ୍ରତି ଏତେ ଦୂର ?

କରି ନାହିଁ ରେ ।

ଜାଣି ଜାଣି ବହୁ ଦୋଷ କାହିଁ ରେ ? ॥ ୫ ॥

ଜନମି ଥିଲା ସେ ଦିନେ କେଉଁ ଦୂର ବନେ;

ପୁଣ୍ୟାମେ ବିକାଗଲା ପବନ ଜୀବନେ;

ଅଣି ତା’କୁ ରେ ।

ମୁଁ ପାଖେ ଚାଲି ରୁଣ୍ଡଟାକୁ ରେ ! । ୬ ।

ଏ ଜୀବନେ ପାସୋରି ତ ନୟିବ ତା’ କଥା;

ଜାଇଁ ଥିବାଯାକ ମନେ ଉପୁଜିବ ‘ବଥା’;

‘ରୁଟିକୁଳା’ରେ

ଏହୁକ୍ଷଣି ପାଲଟିବ ସେ ଖାରେ । ॥ ୭ ॥

‘ଅଷାଢ଼ କୃଷ୍ଣ ଅଷ୍ଟମୀ ସୋମବାର’ ଖୋଜି

ଆଜି ଖୋଜୁ ରେ ବହୁ । ଅଗ୍ନିଙ୍କି ତୁ ଶ୍ରେୟ

ନର ବାଲିରେ ;

କାହିଁ ଥିବ ‘ଶୁଆ’ ମୋର ବାଲି ରେ ? । ୮ ।

—ॐ—

ଶିଶୁ ମୋହନ

(୮) ଆଳ, ଦୋକାନ ।

—————(୦)—————

ଅଛି ଦାତ, ଗୋଡ଼, ଆଖି ଦୋକାନ;
ଖୋଲି ବଢ଼ିବୁ ମୁଁ ଆଳ ଦୋକାନ ।
କିଣିଲ ବେଳେ ତ ସେ ଲାଭ ଚଳ ।
ବକଲେ ନୋହୁବ ସବୁ ମୋ' ନଜ ।
ଯା' କହି ରହୁବ ଶତୁଆ 'ଆଳ',
ବାଣୀ ଦେଇ ଯିବୁ ମୁଁ ତ କୃପାଳ ।
ବଡ଼ ଚତୁର ; ମୁଁ ବଡ଼ ଚତୁର;
'ମଣ୍ଡା'-'କାକରା'ରେ ନଦେବି 'ପୁର' ।
ବଳ ପଡ଼ିବ ମୋ' ବହୁତ ଧନ;
ସହଜ ରଖିବି କରା ଯତନ ।
ଯିଏ ମାଗିବେ ତା' ଦେବି ମୁଁ ରଣ;
କଳନ୍ତର କନ୍ତୁ ନେବି ଦି-ରୁଣ ।
ଜମାକରି ଯିବି ବହୁତ 'ଟଙ୍କା';
ସଳଖକୁ କରି ପାରିବି ବଙ୍କା ।
ଏବ ନଜରିବ ମତେ ସଫାରେ ?
~~ଆଳ ନଜରୁ~~ ମୁଁ ଆଳ-ବେପାରେ ।

— ବାରିବେ ସମାପ୍ତ ।] * —

ବିକ୍ରୟାର୍ଥେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

—୦—

(୧) ସ୍ୱପ୍ନମିତ୍ର (୧ମ ଭାଗ) ଶତ୍ରୁକୁ	ଟ ୦-୨-୬
(୨) „ (୨ୟ ଭାଗ) „	ଟ ୦-୧-୦
(୩) „ (୩ୟ ଭାଗ) „	ଟ ୦-୧-୦
(୪) ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜବର ଚଉତିଶା „	ଟ ୦-୨-୦
(୫) ପଦ୍ୟସୁଧା „	ଟ ୦-୧-୦
(୬) ଅମ୍ଳ ଅଖ୍ୟାନ „	ଟ ୦-୧-୦
(୭) ରଜନାଦାର [୧ମ ଭାଗ] „	ଟ ୦-୧-୦
(୮) ଜଗା ବଳଅ „	ଟ ୦-୦-୬
(୯) ଶ୍ରୀ ଗୁଣ୍ଡିଚା ଗୀତ „	ଟ ୦-୦-୬
(୧୦) ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣାବଧାନ „	ଟ ୦-୦-୯
(୧୧) ପଦ୍ୟ ବ୍ୟାକରଣାଙ୍କୁର [୧ମ ଭାଗ] „	ଟ ୦-୧-୦
(୧୨) Little man's Letters (Part 1)	ଟ ୦-୧-୦
(୧୩) ଶ୍ରୀ ଶିବଦୁର୍ଗାବଧାନ ଶତ୍ରୁକୁ	ଟ ୦-୦-୯
(୧୪) କାଳୀ କୀର୍ତ୍ତି ଚଉତିଶା „	ଟ ୦-୧-୯
(୧୫) ଶ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ତତ୍ତ ନାମ „	ଟ ୦-୧-୦
(୧୬) ଶ୍ରୀ ପଦାବଳୀ [୧ମ ଭାଗ] „	ଟ ୦-୧-୦
(୧୭) ପଦୀ ପ୍ରସଙ୍ଗ [୧ମ ଭାଗ] „	ଟ ୦-୧-୬
(୧୮) ପଦ୍ମ ପ୍ରସଙ୍ଗ [୧ମ ଭାଗ] „	ଟ ୦-୧-୬
(୧୯) ଶ୍ରୀ ଶତ୍ରୁ	ଟ ୦-୧-୦
(୨୦) କୁମାର ସମ୍ଭବ [୧ମ ପଞ୍ଚାଂଶୁ] „	ଟ ୦-୦-୯

(୨୧)	ଭୂମାର ସମ୍ବନ୍ଧ [୨ୟ ସର୍ଗ]	ଖଣ୍ଡକୁ	ଟ ୦-୦-୯
(୨୨)	" [୩ୟ ସର୍ଗ]	"	ଟ ୧-୦-୯
(୨୩)	" [୪ର୍ଥ ସର୍ଗ]	"	ଟ ୨-୦-୯
(୨୪)	" [୫ମ ସର୍ଗ]	"	ଟ ୩-୦-୯
(୨୫)	" [୬ଷ୍ଠ ସର୍ଗ]	"	ଟ ୪-୦-୯
(୨୬)	" [୭ମ ସର୍ଗ]	"	ଟ ୫-୦-୯
(୨୭)	କାସ ମହାରାଜ II	ଖଣ୍ଡକୁ	ଟ ୦-୦-୩
(୨୮)	ଅସ୍ତ୍ରା ସଞ୍ଜ ଗୀତକା	"	ଟ ୧-୦-୩
(୨୯)	ରଘୁବଂଶ [୧ ମ ସର୍ଗ]	"	ଟ ୦-୦-୭
(୩୦)	" [୨ୟ ସର୍ଗ]	"	ଟ ୦-୦-୭

31 Dearest Diamonds (Part I) 0 3 0

32 " (Part II) 0 3 0

33 " (Part III) 0 3 0

34 " (Part IV) 0 3 0

35 Talking Teacher (Part I) 0 1 0

— ପ୍ରାପ୍ତି ପ୍ରାନ୍ତ —

ଭୁ: କୁନ୍ତଳାକର ଭୁ: ଭା: ପ୍ରଗଣା)

ପିଣ୍ଡ, ପ୍ରାନ୍ତାକାଶ (ଗଣ୍ୟମ)